

УДК 070:001.8:316.32

СИМВОЛІЧНИЙ ПРОСТІР ЯК КОЛЕКТИВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

ЧОРНОБУТ Ольга,

аспірантка,

Запорізький національний університет, Запоріжжя, Україна, e-mail: kovttun@gmail.com

Вступ. Стаття присвячена дослідженню впливу символічного простору територіальних громад України на підвищення ефективності місцевого самоврядування в умовах децентралізації та військового стану.

Актуальність і мета. В умовах децентралізації символічний простір територіальних громад виступає ключовим фактором у формуванні колективної ідентичності та сприяє зміцненню культурної спадщини, що формується новими об'єднаними територіями. Він забезпечує інтеграцію на локальному рівні та відіграє центральну роль у збереженні історичних цінностей громад. Мета дослідження полягає у визначенні ролі символічного простору в розвитку територіальних громад у контексті соціокомунікаційних зв'язків, що забезпечують посилення національної ідентичності.

Методологія. У дослідженні застосовано низку методів, серед яких: аналіз наукових джерел, аналіз та синтез термінології. Застосовано метод проектування складових символічного простору територій. Здійснено аналіз семіотичних ідентичностей та каналів комунікації в громадах для виявлення стратегічних засобів взаємодії та їхнього впливу на соціальну комунікацію та позиціонування громади.

Результати. У статті аналізуються аспекти проектування символічного простору на соціокомунікаційні зв'язки в територіальних громадах України з огляду на його структуру та складники. Під час дослідження визначено такі аспекти: по-перше, аналіз показує динамічну природу символічного простору та його трансформацію в межах громади; по-друге, у статті охарактеризовано компоненти символічного простору з урахуванням їхніх функцій та взаємодії між ними; по-третє, здійснено розподіл цього простору на складники, що дозволяє перетворити символічний простір на систематизовану та керовану структуру.

Висновки. Вплив символічного простору на колективну ідентичність територіальних громад є вагомим та стабілізуючим засобом в умовах децентралізації та військового стану. Під час проведення дослідження досягнуто поставленої мети, шляхом аналізу ролі символів для розвитку національної ідентичності територіальних громад. Вважаємо, що роль символів є рушійним засобом активізації соціальної згуртованості та громадянської мобільності у комунікативних відносинах громад. Сформовано ключові компоненти символічного простору, які сприяють інтеграції громад, зміцненню культурної спадщини та збереженню історичних цінностей. Завдання дослідження вдалося досягти через систематизацію структури символічного простору, який консолідує населення навколо спільних цінностей, що важливо для ефективної взаємодії між різними соціальними групами.

Ключові слова: *символічний простір, символ, територіальна громада, комунікація, ідентичність.*

Вступ. Державні символи виступають одним із головних засобів комунікації між владою і суспільством, базуючись на ідентичності, культурній та історичній спадщині. Дестабілізація внутрішньої ситуації в Україні спричинена збройною агресією РФ потребує зміцнення самосвідомості населення, збереження цілісності країни. Актуаль-

© Чорнобут О., 2024

ним на нинішньому історичному етапі України є утвердження консолідуючої функції, як основи для формування сучасних цінностей і пріоритетів щодо подолання будь-яких проявів деструкції у суспільстві.

За цих умов групові цінності, які «об'єднані спільними уявленнями про існуючі моделі світу, набувають неабиякої актуальності» [1]. Символічний простір для територіальних громад стає точкою єдності, згуртованості та віддзеркаленням соціальної реальності. Символічний простір виступає засобом збереження історичної пам'яті. Культурні надбання, матеріальна й нематеріальна спадщина, традиції територіальних громад, які перетворено на символи, спрямовані на формування життєвих цінностей, громадянської свідомості.

Європейський науковець М. Фуко визначав символічний простір «як систематизоване переплетіння зв'язків, які пов'язують між собою суб'єкти зі спільними ознаками» [2]. Питання символічного простору та його проблематика перебуває у полі зору міждисциплінарних досліджень, висвітлюється у працях історичного, філософського, соціологічного, політологічного спрямувань, зокрема, варто згадати праці українських вчених С. Ганаби, Т. Хітрової, В. Середи, О. Коваленської, Г. Волинка, які розглядали символічний простір як простір формування образу міст, історичної пам'яті. Проблеми загальнонаціональної консолідації та національної безпеки в контексті виявлення символічних засад виокремлені, зокрема, у працях О. Панькової, О. Куценка, Т. Титаренко.

Актуальність дослідження. В Україні ще остаточно не завершився процес децентралізації як частина новостворених територіальних громад опинилася в умовах військового стану, де формування колективної ідентичності стало пріоритетним завданням не лише як соціально-економічний важель, а в першу чергу, важель безпековий. Символічний простір є тим маркером, який згуртовує населення, змушує громадян пишатися своєю ідентичністю. Громади знаходяться в пошуку шляхів щодо зміцнення своєї унікальності через символи, які пов'язують їхню історію, минуле та майбутнє. Побудова стійкої ідентичної спільноти для вирішення нагальних соціальних та політичних проблем постає важливим завданням для органів місцевого самоврядування.

Новизна. Здійснено структурування системи символічного простору з позиції соціокомунікаційних зв'язків у площині територіальних громад України; підкреслено вплив символів на формування політичних та ідеологічних аспектів громад; визначено пріоритети розвитку з урахуванням колективної ідентичності територій.

Мета дослідження полягає у визначенні ролі символічного простору в розвитку територіальних громад у контексті соціокомунікаційних зв'язків, що забезпечують посилення національної ідентичності.

Завдання. Визначити механізми впливу символів на зміцнення соціокомунікаційних зв'язків і підтримці національної єдності; проаналізувати символічний простір територіальних громад як інструмент формування колективної ідентичності.

Результати й обговорення. Ситуація, в якій опинилися територіальні громади України, характеризується концентрацією органів місцевого самоврядування на вирішенні нагальних проблем розвитку територій. Символічний простір є особливим простором у створенні комунікативних відносин у державному управлінні.

Проблеми комунікації всередині громади загострюються в умовах збройного конфлікту. Дестабілізація звичного устрою в територіальних громадах відбувається передусім через міграцію населення та дезінформаційний вплив з боку країни-агресора. На тлі цього виникають осередки внутрішніх ідеологічних конфліктів, які ускладнюють соціальну взаємодію та порушують комунікаційні зв'язки між членами громади. Військовий стан вимагає від керівництва громад гнучких та швидких дій, які б підтримували соціальну згуртованість і громадянську активність серед населення.

Символічний простір може об'єднати громаду навколо спільних цінностей, враховуючи колективну ідентичність та історичну пам'ять. Науковці постійно виявляють

інтерес до теми символічних форм, як частини соціального життя суспільства. Згідно концепції К. Леві-Строса «символи є основою для організації культури суспільства і здатні впливати на колективну свідомість і структурування соціальних зв'язків». Дослідник вважав, що «символи мають здатність впливати на суспільне життя через приховані структурні принципи» [3].

Інтерес до феномену символічного простору територій стає предметом зростаючого наукового інтересу сучасних учених, які є представниками різних галузей науки та функціонує як комунікаційний інструмент, що сприяє ідентифікації та зміцненню колективної ідентичності населення. «Технологічність управління територіями безпосередньо проявляється у сфері символів» [4]. А Р. Димирець так державу і владу отожднює з символами: «Влада це символ і вона виражається символами» [5]. Ця теза підкреслює значення символів у політичній комунікації, що підтверджується численними дослідженнями політичної семіотики та символічної влади. Дослідження впливу символічних маркерів на соціальні взаємодії дозволяє глибше зрозуміти механізми соціальної згуртованості та ролі комунікацій в рамках територіальних громад.

Поняття «символічний простір територій» не має наразі чітких визначень. Варто висловити авторське розуміння щодо терміну «символічний простір територій».

Звернувшись до Великої української енциклопедії можемо зустріти тільки визначення понять «символізм» та «символ», що є фундаментальними для нашого дослідження. Тлумачення символізму відображено як, «тип соціальної поведінки, регулятором якої є міфи і символи, переважно сакрального змісту». Одним із визначень символу, на яке варто звернути увагу – «знакова, матеріально-образна форма виразу ідеального змісту; джерело смислів, що потребує розшифрування» [6]. Спільною площиною наведених понять виступають зв'язки із соціальною поведінкою та культурними сенсами. Символи позиціонуються як інструменти, через які передається зміст, що потребує розшифрування та інтерпретації.

Науковці, які досліджували поняття символічного простору в площині міст, населених пунктів, окреслювали символи, як такі, що відображають своєрідний образ міста, активізують життєдіяльність територій, наповнюють особливим змістом і ціннісними орієнтаціями. На думку С. Ганаби, «структурна єдність символів, яка презентована у назвах вулиць і площ, пам'ятках архітектури, здатна створити неповторний портрет міста» [7].

З огляду на проведені наукові дослідження, а також враховуючи динаміку формування символічного простору територіальних громад, вважаємо за доцільне під поняттям «символічний простір територій» розуміти взаємопов'язані символи як матеріальні (прапор, герб, архітектурні та історичні пам'ятки), так і нематеріальні (культурні наративи, традиції, історичне підґрунтя, цифрові комунікації), які в комплексі репрезентують колективну ідентичність, історичну пам'ять і соціальні цінності громади для ефективного позиціонування.

Національна символіка, як матеріальна складова символічного простору, виступає засобом інтеграції громадян, зміцнює традиційні устої державного регулювання соціально-політичних зв'язків у громадах. О. Панькова в дослідницькій розвідці трактує символічний простір, «як засіб інтеграції та мобілізації людських спільнот, що є базовою складовою духовного, культурного, ідеологічного, політичного життя суспільства» [8]. Символіка підтримує суспільні цінності, спрямовує до згуртованості, особливо в умовах війни, коли внутрішня єдність громади є необхідною складовою для стабільності та повоєнної відбудови держави.

Вектор розвитку територіальних громад визначається колективною ідентичністю, яка формується на основі історично усталених культурних і соціальних цінностей відповідних територій. Культурні цінності стають результатом інтеграції індивідуальних ідентичностей у єдину систему колективної ідентичності. Досліджуючи феномен громадянської ідентичності, науковці підкреслюють, «що вона формується через ото-

тожнювання людини з громадянською належністю. Колективна ідентичність відіграє вирішальну роль у мобілізації зусиль громадян для вирішення соціально значущих завдань, для стабільного розвитку суспільства та його інститутів, які забезпечують життєдіяльність громади» [9, с. 416–417]. Вплив культурної ідентичності (коду) є важливим фактором у формуванні свідомості, активності та поведінки громадян, оскільки історична пам'ять, традиції та соціальні цінності становлять основу ідентифікаційних процесів на рівні громади. Такий взаємозв'язок між культурною ідентичністю та громадянською активністю є ключовим чинником стабільного розвитку громад.

У межах цього дослідження здійснено структурування «символічного простору територій» з точки зору соціокомунікаційних зв'язків та виокремлено його ключові складники:

- *Семіотичний* – визначає знаки та символи для створення ідентичності спільноти. Символи (герб, прапор), які створюються для кожної території, служать не лише елементами візуальної комунікації, а й складають основу діалогу між спільнотою та зовнішнім світом, передають культурні та історичні значення, зрозумілі та знайомі як місцевим жителям, так і зовнішнім зацікавленим сторонам. Як наслідок, територіальна громада отримує зміцнення спільноти, створення довіри та формує позитивний імідж на регіональному та національному рівнях.

Вдалим прикладом застосування семіотичних ідентичностей виступає Кушугумська громада Запорізького району Запорізької області (2020 р.), де автором статті (*Чорнобут О. С.*) розроблено положення про герб та створено сам герб громади. Символічний простір громади сформовано на основі ключових символів, які ідентифікують кожний населений пункт, що входить до складу громади, об'єднуючи їх в єдиний суспільно-територіальний механізм. Три селища (Малокатеринівка, Кушугум, Балабине) представлені на геральдичному щиті продовгуватої форми із зображеннями коня, риби та схрещених шабель відповідно. Кожен з цих символів несе в собі глибоке історико-культурне навантаження, що підкреслює унікальну ідентичність громади, зберігаючи її історичне підґрунтя.

- *Культурний* – підкреслює зв'язок між символами й культурною ідентичністю в територіальних громадах, які відображають традиції, мову, релігію та історичну пам'ять громади. В комунікаційній площині культурні символи (пам'ятники, історичні пам'ятки, геральдичні символи) забезпечують тісний зв'язок між минулим і майбутнім, створюючи основу для спільних цінностей і залучення населення до стратегічних комунікацій (герб громади, що включає історичні та етнічні символи, формує культурну ідентичність, сприяючи довірі всередині громади).

Культурні складники через символіку прапора ефективно відтворила Таврійська громада Запорізького району Запорізької області (2020 р). На якому поєднала природні та історичні маркери території – річка Кінська або Кінські води (синя смуга), залізниця, збудована в 1910 р. (чорна смуга) та Чумацький шлях -провідна магістраль через Приазов'я (червона смуга). Історичну пам'ятку XVIII ст., церкву Успіння Святої Богородиці, у своїй символіці відтворила Новопокровська територіальна громада Старобільського району Луганської області, що є важливим елементом культурної спадщини та слугує символом єднання громади. Зображення золотого лука з накладеною на нього стрілою на гербі Бишівської сільської територіальної громади Фастівського району Київської області (2020 р.) втілює в себе героїчне минуле м.Бишів, яке славилося своїм городищем, а в середньовіччі – замком. З 1648 по 1712 роки значився сотенним містечком Білоцерківського полку.

- *Соціальний* – визначає умови взаємодії людей та відіграє ключову роль у формуванні соціальних зв'язків в певному середовищі. Соціальна складова символічного простору сприяє формуванню почуття спільноти та відчуття приналежності до спільноти, об'єднаної спільними цінностями та інтересами. Активна участь у житті громади, зокрема волонтерство, громадська діяльність, політична або соціальна мобілізація,

є актуальними напрямками для створення соціального добробуту та сталого розвитку територіальних громад як під час воєнного стану, так і в мирний час.

Доцільно розглянути волонтерський рух, який набув надзвичайної активності після військового вторгнення РФ на територію України. Територіальні громади створюють бази даних волонтерів, для оперативного реагування на виклики та надання допомоги тим, хто її потребує. Волонтерська діяльність є добровільною, соціально-спрямованою, неприбутковою, що визначено Законом України «Про волонтерську діяльність» [10].

Волонтерський рух в громадах активно поширюється через діяльність молодіжних рад, які створюються задля залучення молоді та її інтеграції у всі сфери життя суспільства. Функціонування молодіжного руху регулюється положеннями про молодіжні ради, затвердженими органами місцевого самоврядування. Символьний простір молодіжних рад (логотип, назва) формується на основі символіки громади та є її логічним продовженням та доповненням підкреслюючи єдність і взаємозв'язок із загальними цінностями громади.

- *Комунікаційний* – забезпечує транслявання та зміцнення символічного простору завдяки засобами комунікації з населенням, які включають в себе як офіційні (офіційні сайти), так і неформальні (соціальні мережі, месенджери, блоги) канали територіальних громад. Завдяки комунікації стимулюється активна участь громадян у суспільно-політичному житті громади, що сприяє підвищенню її колективної ідентичності та згуртованості.

Соціальні мережі є одним з найпопулярніших каналів комунікації не лише на рівні країни, але й серед територіальних громад. Щоб продемонструвати комунікаційний вплив через соціальні мережі, доцільно звернутися до статистичних даних. За результатами всеукраїнського опитування, проведеним Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні, на початок 2024 року 80% громадян щоденно користувалися Інтернетом, що становить приблизно 28,57 млн інтернет-користувачів. Відповідно, соціальні мережі використовують - 74% (26,7 млн.). Платформою для інформування громадян та швидкої комунікації найчастіше територіальні громади обирають соціальну мережу Facebook – аудиторія якої складає 40,9% населення і виступає своєрідним майданчиком для обговорень місцевих ініціатив, де мешканці можуть висвітлювати свої пропозиції та отримувати зворотній зв'язок [11]. Проведений контент-аналіз офіційних сторінок у Facebook територіальних громад Запорізької області – Кушугумської (<https://www.facebook.com/kushugumskarada>), Біленьківської (<https://www.facebook.com/Bilenke.TG>), Широківської (<https://www.facebook.com/shtg.gov.ua>), Гуляйпільської (<https://www.facebook.com/gpotg>), Долинської (<https://www.facebook.com/gpotg>), Новоолександрівської (<https://www.facebook.com/groups/304228994189146>) – показав, що кожна сторінка оформлена відповідно до офіційної символіки громади. Регулярне інформування громадян відбувається шляхом публікацій, що висвітлюють офіційну інформацію про заходи, події, актуальні питання та звітування адміністративного апарату. Це сприяє підвищенню рівня прозорості й довіри до місцевих органів влади, а також активній участі громадян у житті територіальних громад. Оформлення та інформаційне наповнення сторінок відповідає вимогам сучасних соціокомунікаційних стратегій, спрямованих на зміцнення соціальної згуртованості та формування символічного простору громад.

Вище наведені складники символічного простору мають значний вплив на позиціонування громадянина (місцевого жителя), як активного учасника суспільно-політичного життя громади. Символізм в таких проявах здатен створювати стійкі психологічні фрейми, які визначають характер сприйняття суб'єктом управлінських процесів, а також його ставлення до інституцій та ініціатив громади. Комунікаційне середовище локальних територій характеризується наявністю символічних маркерів, які з одного боку, його корелюють й визначають межі, а з іншого сприяють досягненню в громаді

консенсусу у вирішенні актуальних питань та проблем, сприяють зміцненню колективної ідентичності. На цій основі формується співпраці в громаді, зосереджена на спільних цінностях та стратегічних цілях. Таким чином, символічний простір виконує не лише представницьку функцію в культурному та історичному контексті, але виступає важливим засобом формування громадської думки на взаємодію між місцевим самоврядуванням та населенням.

Висновки та перспективи. Термін «символічний простір територій» розглядається як комплексний елемент, що інтегрує соціально-політичні відносини та сприяє їх зміцненню в межах територіальних громад. Виступає ключовим чинником у встановленні соціокомунікаційного зв'язку між громадянами та інституціями місцевого самоврядування, слугуючи інструментом соціальної інтеграції, культурної ідентифікації та інформаційної трансляції. Через символи та візуальні репрезентації забезпечується комунікативна інтерфейсність між різними групами населення, що сприяє посиленню легітимності управлінських процесів і розвитку колективної ідентичності в межах територіальних утворень.

В ході дослідження визначено перспективи розвитку символічного простору в громадах пов'язані з активізацією соціокомунікаційних процесів, що особливо важливо в умовах децентралізації та військового стану. Використання інформаційних технологій та платформ соціальних мереж дозволяє громадам не тільки транслювати свої символічні маркери, але й створювати інтерактивні простори для обговорення та впровадження суспільно значущих ініціатив.

У рамках дослідження застосовано методи аналізу наукових джерел та термінології для проектування складників символічного простору з урахуванням соціокомунікаційних зв'язків в громадах. Комунікаційне середовище громад, використовуючи семіотичні, культурні та соціальні чинники, розвивається та забезпечує взаємодію в середині соціальних груп, тому моделі формування таких середовищ можуть бути об'єктами наукових досліджень, а результати можуть бути розглянуті крізь призму військового стану та повоєнної відбудови України.

Результати дослідження можуть бути корисними для науковців, представників органів місцевого самоврядування та фахівців у сфері соціальних комунікацій, оскільки вони розкривають можливості впровадження символічного простору як чинника зміцнення колективної ідентичності в територіальних громадах. Комплексне впровадження складових символічного простору стане базисом при розробленні стратегій розвитку територіальних громад. Дослідження підкреслює роль символічних маркерів у забезпеченні комунікації між громадянами та інституціями, а також їх вплив на соціальну згуртованість і участь громадян у суспільно-політичних процесах. Це відкриває перспективи для міждисциплінарних досліджень, спрямованих на подальше вивчення соціокомунікаційних зв'язків та управління символічним простором у територіальних громадах.

1. Хітрова Т. В. Медійні засоби репрезентації дискурсу “історична пам'ять” в концепції реалізації державної політики пам'яті. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2012. №4. С. 133–137.

2. Фуко М. Соціальний простір і символічна влада / М. Фуко // THESIS. – 1993. – № 2

3. Levi-Strauss C. The Savage Mind/ London: Weidenfeld and Nicolson, 1968. -P.53

4. Полянська О. Є. Роль символічного простору в культурному розвитку регіонів України URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11633/10-Polyanska.pdf?sequence=1>

5. Димерець Р. Власть символів і символи влади в сучасній культурі. Международные чтения по теории, истории и философии культуры. Вып. 8. Символы, образы, стереотипы: исторический и экзистенциальный опыт. Спб., 2000. С. 121-133.

6. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Символ> (дата звернення: 25 вересня 2024 року)

7. Ганаба С.О. Символічний простір міста як простір пам'яті. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Серія: Філософія. 2016. №6 с.4-9.

8. Панькова О. Символічний простір як засіб інтеграції та мобілізації людських спільнот. *Економіка і управління*. 2015. № 2(40). С. 151-157.
9. Рафальський О. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність: монографія за заг.наук.ред. Я. Калакура. Київ : ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.
10. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2011, № 42, ст. 435.
11. Програма розвитку ООН в Україні. Соцопитування. 2023. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/ukrayintsi-staly-chastishe-korystuvatysya-internetom-80-onlayn-shchodnya-sotsopytuvannya> (дата звернення: 20 вересня 2024 року).

1. Khitrova, T. V. (2012). Mediini zasoby reprezentatsii dyskursu "istorychna pamyat" v kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky pamyati. *Derzhava ta rehiony. [Sotsialni komunikatsii]*, (4), 133–137.
2. Foucault, M. (1993). *Sotsialnyi prostir i symvolichna vlada*. THESIS, (2).
3. Levi-Strauss, C. (1968). *The Savage Mind*. London: Weidenfeld and Nicolson.
4. Polyanska, O. Ye. Rol symvolichnoho prostoru v kulturnomu rozvytku rehioniv Ukrainy, available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11633/10-Polyanska.pdf?sequence=1>
5. Dymarets, R. (2000). *Vlast symvolov i symvoly vlasti v sovremennoi kulture. Mezhdunarodnye chteniya po teorii i istorii i filosofii kultury*, (8), 121-133.
6. *Velyka ukrainska entsyklopediya*, available at: <https://vue.gov.ua/Symvol> (date of access: September 25, 2024).
7. Hanaba, S. O. (2016). Symvolichnyi prostir mista yak prostir pamyati. *Filosofiya ta politolohiya v konteksti suchasnoi kultury. [Filosofiya]*, (6), 4-9.
8. Pankova, O. (2015). Symvolichnyi prostir yak zasib intehratsii ta mobilizatsii liudskykh spilnot. *[Ekonomika i upravlinnya]*, 2(40), 151-157.
9. Rafalskyi, O. (2022). *Tsivilizatsiina identychnist ukrainska: istoriya i suchasnist: monohrafiya* (Y. Kalakura, Ed.). Kyiv: IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy.
10. Pro volontersku diyalnist: Zakon Ukrainy vid 19.04.2011 No 3236-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, (42), st. 435.
11. Prohrama rozvytku OON v Ukraini. (2023). *Sotsopytuvannya*, available at: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/ukrayintsi-staly-chastishe-korystuvatysya-internetom-80-onlayn-shchodnya-sotsopytuvannya> (date of access: September 20, 2024).

UDC 070:001.8:316.32

SYMBOLIC SPACE AS COLLECTIVE IDENTITY OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Chornobut Olha, PhD student,

Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine, e-mail: kovttun@gmail.com

ORCID – <https://orcid.org/0000-0003-1870-8210>

Introduction. This article is dedicated to the study of the impact of the symbolic space of Ukraine's territorial communities on enhancing the effectiveness of local governance in the context of decentralization and martial law.

Relevance of the study. In the context of decentralization, the symbolic space of territorial communities serves as a key factor in shaping collective identity and contributes to the preservation of cultural heritage, which is being shaped by newly consolidated territories. It ensures integration at the local level and plays a central role in maintaining the historical values of the communities. The aim of this study is to analyze the components of the symbolic space of communities and determine their significance in strategic communication, aimed at enhancing social integration and cohesion among the population.

Methodology. The study employs a range of methods, including the analysis of scientific sources and the analysis and synthesis of terminology. The method of designing the components

of the symbolic space of territories has been applied. An analysis of semiotic identities and communication channels within communities was conducted to identify strategic means of interaction and their impact on social communication and community positioning.

Results. The article analyzes aspects of the design of symbolic space in relation to socio-communicative connections within Ukraine's territorial communities, considering its structure and components. The study identifies several key aspects: first, the analysis reveals the dynamic nature of symbolic space and its transformation within the community; second, the components of symbolic space are characterized in terms of their functions and interactions; third, the symbolic space is divided into components, allowing it to be transformed into a systematic and manageable structure.

Conclusions. The influence of symbolic space on the collective identity of territorial communities is a significant and stabilizing factor in the context of decentralization and martial law. We believe that the role of symbols is a driving force in activating social cohesion and civic mobility within the communicative relationships of communities. A systematized structure of symbolic space consolidates the population around shared values, which is crucial for effective interaction between different social groups.

Keywords: *symbolic space, symbol, territorial community, communication, identity.*

Стаття надійшла до редакції 03.10.2024 р.

Рекомендовано до видання 07.11.2024 р.